

ПРЕГЛЕД ЧАСОПИСА

THE AMERICAN JOURNAL OF COMPARATIVE LAW, Ann Arbor, Vol. IV, No. 2, Spring 1955. — Wilhelm Wengler: *Laws Concerning Unfair Competition and the Conflict of Laws*. — Norman S. Marsh: *Supranational Planning Authorities and Private Law*. — Charles Szladits: *The Concept of Specific Performance in Civil Law*. — J. L. Montrose: *The Contract of Sale in Self-Service Stores*.

ANNALES UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA, Lublin, Sectio G: Ius, Vol. II, 1955. — Grzegorz L. Seidler: *Studies in the History of Political Doctrines (The World of Antiquity)*. — Adam Wilinski: *„Destinatio” in the Inscription from Heba and the System and Practice of Elections under the Early Principate*.

L'ANNÉE POLITIQUE ET ÉCONOMIQUE, Paris, 28e année. No. 125, Avril—Juin 1955. — Bernard Lavergne: *Comment accroître de façon effective la stabilité gouvernementale en France: La dissolution automatique de l'Assemblée Nationale au 3e renversement de gouvernement dans la même législature*. — Julien Gaudet: *Pour le renouvellement continu de l'Assemblée Nationale*. — Léo Hamon: *Que penser des accords de Paris?* — Bernard Lavergne: *La capitulation du Sénat français ratifiant les accords de Paris, est sans excuse*. — Gaston Mauchaussat: *Le patriotisme et le temps présent*. — Lucien Bauzin: *Le point de vue radical*. — Bernard Lavergne: *Le drame de l'Afrique du Nord*.

L'ANÉE SOCIOLOGIQUE, Paris, troisième série (1952), 1955. — R. A. Stein: *Présentation de l'oeuvre posthume du Marcel Granet: „Le Roi boit”*. — E. Cassin: *Symboles de cession immobilière dans l'ancien droit mésopotamien*. — V. Zoltowski: *Les cycles de la création intellectuelle et artistique*.

BULLETIN INTERNATIONAL DES SCIENCES SOCIALES (UNESCO), Paris, Vol. VII, No. 2, 1955. — R. I. Downing: *La science économique et la planification sociale en Australie*. — W. D. Borrie: *Enquêtes et politique démographiques en Australie*. — Grenfell Rudduck et Roy Grounds: *L'application des sciences sociales à l'urbanisme en Australie*. — O. A. Oeser: *L'évolution de la psychologie sociale en Australie*. — A. P. Elkin: *L'anthropologie — son enseignement et ses applications en Australie*. — P. H. Partridge: *Les sciences sociales dans les universités australiennes — enseignement et recherche*.

CALIFORNIA LAW REVIEW, Berkley, Vol. 43, No. 1, March 1955. — Albert A. Ehrenzweig: *„Full Aid” Insurance for the Traffic Victim*. — Newel C. Barnett: *California Inheritance and Gift Taxes*. — Harold Marsh, Jr.: *Constance v. Harvey — The „Strong-Arm” Clause Re-Evaluated*. — John C. Hogan (Ed.): *Joseph Story on Capital Punishment*.

No. 2, May 1955. — Stefan A. Riesenfeld: *The Formative Era of American Public Assistance Law*. — William W. Schwarzer: *Enforcing Federal Supremacy — Relief Against Federal-State Regulatory Conflicts*. — Harold W. Kennedy-James W. Briggs: *Historical and Legal*

Aspects of the California Grand Jury System. — Harold G. Wren: The Income Taxation of Corporate Distributions Under the Internal Revenue Code of 1954.

THE ECONOMIC JOURNAL, London, Vol. LXV, No. 258, June 1955. — H. Tyszynski: Economic Theory as a Guide to Policy: Some Suggestions for Reappraisal. Све веће уплитање државе у привредни живот, нарочито после и услед велике привредне кризе тридесетих и четрдесетих година овога века postavilo је у оштром облику питање употребљивости и корисности економске теорије при одређивању практичне економске политике. По том питању економисти немају пречишћен став. Аутор је овим чланком покушао да прикаже модерне идеје о односу економске теорије и конкретне економске политике. По њему, ове се идеје углавном сврставају око три основна гледишта. Прво гледиште заузима скептичан став и изражава сумњу у корисност теорија за практичне задатке. Општа решења, којима оперише теорија, врло тешко се могу применити на конкретне ситуације, јер су ове далеко компликованије и свака за себе специфичне природе. Својом наклоношћу ка претераном поједностављању, теорија може у извесним случајевима пре да буде сметња него помоћ практичном економском политичару. У најбољем случају теорија може да служи као помоћно средство, и то само у појединачним ситуацијама. Друго гледиште, напротив, сматра да теорија пружа логички повезан скуп економских решења који се оснива на неким основним економским принципима и који је свакако применљив у практичном животу. Писци који заступају ово гледиште, развили су, на пример, читав низ правила о економском планирању или предлога за решење разних економских практичних проблема (напр. професори Пигу, Лернер, Мид). Најзад, писци са трећим гледиштем прихватају углавном сличан став, усмеравајући своје напоре на израду технике и инструмената којима ће се правила економске теорије применити на конкретне прилике. Да би анализирао релативни утицај ова три гледишта, писац је направио опширан приказ оних делова модерне економске мисли који имају директну везу са економском политиком. Тако је испитао теорије „благостања“, економетриских анализа (којима је додао и анализе „инпут-аутпут“ и линеарно планирање) и најзад, теорије економског развоја. Он показује да теорије „благостања“ уствари имају ограничен значај за практичног политичара, јер су сувише апстрактне, уопштене и оперишу са елементима који се никако или врло тешко могу мерити. Сем тога, ове теорије не решавају етички проблем праведне расподеле доходака. Међутим, њихова не мала корисност лежи у постављању и прецизирању крајњих циљева економске политике. Изучавање пак, проблема економског развоја које је акценат преместило са статичког посматрања цикличних појава на динамичко и дугорочно испитивање структуралне нескладности између појединих делова привреде, допринело је умногоме раширивању економских категорија. Најзад, економетрике и друге квантитативне методе помажу да се закони теориски дефинисани, правилно примењују у практичној политици. — *J. L. Nicholson: National Income at Factor Cost or Market Prices?* Национални доходак у капиталистичким државама изражава се двоструко: по ценама (трошковима) фактора производње, и по тржишним ценама. Оба начина изражавања имају своје оправдање, ако се прецизира шта се којим начином жели показати. Тако, национални доходак израчунат по ценама тржишним служи за анализу проблема „благостања“, док је национални доходак, израчунат по трошковима фактора производње, погоднији за изучавања опште продуктивности у једној привреди. — *A. D. Campbell: Changes in Scottish Inco-*

mes, 1924-49. Чланак има за циљ да у оквиру Велике Британије одреди привредни положај Шкотске. На основу статистичких података писац је утврдио да Шкотска у односу на Велику Британију као целину, претставља неразвијеније подручје са мањим дохотком по глави становника, са већом незапосленошћу, слабије плаћеним радништвом (нарочито службеничким кадром), са већим уделом пољопривреде него што је то случај за целу Вел. Британију и са релативно малим предузећима. Изучавајући тенденције развоја, писац је показао да нема много изгледа да се ова ситуација измени, тј. да је садашња ситуација резултат једног дугорочног тренда. — *M. Fleming: External Economies and the Doctrine of Balanced Growth.* Циљ писца био је критички осврт на познату поставку теоретичара економског развоја Нурксеа, Розенштајн Родана и Јанга о уравнотеженом развоју индустрије у недовољно развијеним земљама. Срж њихове поставке је у овоме: недовољно развијене земље немају тржиште које би стимулирало инвестиције капитала у увођење модерних ефикасних метода масовне производње потрошних добара. Стога треба створити тржиште подизањем разноврсних лаких индустрија које ће једна другој стварати тражњу. Иако би, дакле, неке од ових индустрија индивидуално и биле нерентабилне, оне би допринеле стварању „колективног“ рентабилитета целе привреде и на тај начин добијале своје оправдање. На основу једног реалистичког резоновања писац сматра да теорију уравнотеженога развоја у основи треба прихватити, али да је треба кориговати узимајући у обзир и следеће моменте: (а) недовољност радне снаге, тј. њена непокретљивост и нееластичност (нарочито ако је реч о недовољно запосленој радној снази са села) може да погорша ситуацију; (б) треба, пре свега, узети у обзир „вертикалну“ диверсификацију индустрије а мање се залагати за „хоризонталну“, што значи, треба изграђивати тешку и лаку индустрију а не само лаку индустрију, у чему писац види главну негативну особину наведених теорија. — *A. G. Irine: The Preparation of National Finance Accounts in Under-developed Economies.* Да би пружиле што више података за планирање свог развоја, недовољно развијене земље су у последње време разрадиле у великој мери своје рачуне друштвеног књиговодства. Међутим, по мишљењу аутора, донекле су занемарени друштвени финансијски рачуни, и стога он, подвлачећи њихову важност за правилну инвестициону политику, за правилно дефинисање односа међу разним — домаћим и страним — изворима средстава, препоручује увођење читавог низа нових финансијских рачуна општепривредног карактера. У том правцу писац је израдио примере рачуна према подацима за 1952 за Родезију и Њасаланд.

Предраг Михаиловић

ENCOUNTER, London, Vol. V, No. 1, July 1955. — Denis Healey: The Bomb that Dind't Go Off (Limitations of the Atomic „Deterrent“). — Edmund Wilson: Comrade Prince (A Memoir of D. S. Mirsky). — F. R. Allemann: Glimpses through a Curtain (Some Observation on the Soviet Zone of Germany). — Peregrine Worsthorne: John C. Calhoun.

No. 2, August 1955. — Herbert Luthy: The French Intellectuals. — Stuart Hampshire: In Defence of Radicalism. — Colin Clark: The Soviet Crisis. Gertrude Hilmelfarb: Malthus.

No. 3, September 1955. — Hugh Seton-Watson: The Russian Intellectuals. — Michael Polanyi: From Copernicus to Einstein. — Herbert Butterfield: Holstein's Memoirs and Historical Criticism.

FÉDÉRATION, Paris, No. 126, Juillet 1955. — Robert Delavignette: Qu'est-ce que le Maghreb? — Marcel-Edmond Naegelen: Bilan de la présence française. — Robert Aron: Lettre ouverte aux nationalistes nordafricains. — Jacques Bassot: Nationalisme et fédéralisme en Afrique du Nord. — Hubert Lehideux: Édifier outre-mer une démocratie réelle. — Daniel-Rops: Naissance des Missions. — Richard Clairmont: L'Occident et le monde arabe.

No. 127—128, Août—Septembre 1955. — Robert Lecourt: Comment assurer la stabilité ministérielle. — Georges Vedel: Libérer l'Exécutif, sinon organiser les partis. — Marcel Prélot: Le Parlement et la réforme constitutionnelle. — Edmond Barrachin: Ce qui a été fait ce qu'il reste à faire. — Jean Servot: Renaissance économique et continuité gouvernementale. — C. I. Gignoux: Pour supprimer les „lobbies”, il faut des institutions. — Emile Roche: Il faut élargir le rôle du Conseil économique. — Hubert Lehideux: Constituer l'Union française. — Jean Bareth: Décentraliser pour revivre.

INDIA QUARTERLY (A Journal of International Affairs), New Delhi, Vol. XI, No. 2, April—June 1955. — Kenneth Younger: United Nations Charter Review (A British Opinion). — Edgar McInnis: Revision of the Charter (A Canadian View). — Julius Braunthal: The Historical Significance of the Socialist International. — David Philip: Scandinavian Social Policy. — M. L. Dantwala: Land Policies in Asia and the Far East.

No. 3, July—September 1955. — A. Appadorai: The Bandung Conference. — Norman D. Harper: Revision of the United Nations Charter (An Australian View). — Lakshmi N. Menon: International Responsibility for Dependent Areas. — Paul Sinker: The Recruitment and Training of the British Foreign Service. — Alfred Michaelis: American Investments in Asia. — Saburo Okita: Economic Situation in Japan. — Hammad Tewfik: The Economic Development of the Sudan.

INTERNATIONAL BIBLIOGRAPHY OF POLITICAL SCIENCE
— BIBLIOGRAPHIE INTERNATIONALE DE SCIENCE POLITIQUE
(UNESCO), Paris, Vol. II (Travaux publiés en 1953, y compris certaines publications de 1952), 1955.

THE JOURNAL OF POLITICS (Published quarterly by the Southern Political Science Association in cooperation with the University of Florida), Jacksonville, Vol. 17, No. 3, August 1955. — Donald S. Strong: The Presidential Election in the South, 1952. — N. Marbury Efimenco: An Experiment with Civilian Dictatorship in Iran — The Case of Mohammed Mossadegh. — Ewald W. Schnitzer: German Geopolitics Revived. — H. Gordon Skilling: Czechoslovakia — Government in Communist Hands.

MONDE NOUVEAU. Paris, 10e année. No. 91, Juillet 1955. — Etienne Hirsch: Du premier au deuxième plan français de modernisation et d'équipement. — Robert Buron: La sclérose des structures économiques françaises. — Henri Longchambon: Les possibilités d'utilisation industrielle de l'énergie atomique en France. — Georges Levard: La productivité et le monde ouvrier. — Jean-François Gravier: L'aménagement du territoire. — Georges Bidault: La détente, comme mythe ou comme réalité. — Carew Hunt: Marxisme d'hier et d'aujourd'hui. — François Fejtö: La Hongrie, terrain d'expérience pour déviationnistes soviétiques.

No. 92, Septembre 1955. — * * * : Les problèmes généraux de l'A.O.F. — Jules Monnerot: Les questions sont les réponses.

DER NEUE BUND (Monatsschrift für freiheitlichen Sozialismus), Zürich, 21. Jahrgang, No. 6—7, Juni—Juli 1955. — Rolf Wilhelm: *Hel-fende internationale Zusammenarbeit: unsere dringliche Aufgabe.* — Arno Peters: *Einwände gegen die „Hilfe an unterentwickelten Völker“.* — Regina Kägi-Fuchsmann: *Eine Sozialistin antwortet.* — Eugen Steinemann: *Bedroht die Hilfe an Agrarländer den Lebensstandard der Industrieländer?*

NOUVELLE REVUE DE L'ÉCONOMIE CONTEMPORAINE, Pa-ris, an XIV, No. 65, Mai 1955. — Georges Villiers: *Perspectives écono-miques.* — Léon Gingembre: *Les critiques essentielles qu'appelle le régime fiscal français et les éléments d'une réforme nécessaire.* — Achille Dauphin-Meunier: *L'Église et les formes contemporaines du capita-lisme.* — Georges Lefranc: *La médiation des conflits du travail.* — X.: *Études et réflexions sur les salaires français et étrangers.*

No. 66, Juin—Juillet 1955. — A. Dauphin-Meunier: *L'accord so-viéto-yougoslave.* — J. Correard: *Le revenu national en 1953.*

OSAKA UNIVERSITY LAW REVIEW, Toyonaka, No. 3, 1955. — Tatsugoro Isozaki: *Dissolution of the House of Representatives and Dissolution of Local Self-government Assembly.* — Masao Ishimoto: *Une théorie nouvelle sur la responsabilité civile en droit japonais.* — Yasuo Nakabu: *Judges and Regulations under the German Criminal Code Prior to the Period of Enlightenment.*

POLITICAL SCIENCE (School of Political Science and Public Administration — Victoria University College), Wellington, Vol. 7, No. 1, March 1955. — Hon J. R. Marshall: *The New Zealand Cabinet.* — D. M. McCallum: *The Job of Political Theory.* — Dean E. McHenry: *The Broadcasting of Parliamentary Debates in New Zealand and Australia.* — John Penfold: *The New Zealand Social Credit Political League.* — Norman D. Stevens: *Labour Candidates for the New Zealand House of Representatives (1890—1916).*

IL POLITICO (Rivista quadrimestrale edita à cura dell'Istituto di Scienze Politiche dell'Università degli Studi di Pavia), anno XX, No. 2, Settembre 1955. — K. R. Popper: *Verso una teoria liberale dell'opinione pubblica.* — E. Frola—B. Leoni: *Possibilità di applicazione delle matematiche alle discipline economiche.* — E. Anghieri: *L'esordio della politica estera fascista.* — H. J. Morgenthau: *La strategia politica e militare degli Stati Uniti.* — K. H. Parsons: *Metodo e contenuto della teoria economica.*

POLITIQUE ÉTRANGÈRE, Paris, 20e année, No. 2, Mars-Avril-Mai 1955. — Mario Toscano: *Retour à la guerre froide.* — Jules Moch: *Les problèmes actuels du désarmement.* — André Piatier: *L'économie française est-elle compétitive?* — Émile Giraud: *Les Nations Unies doivent-elles mettre en veilleuse la sécurité collective?* — Paul Auer: *Co-existence.* — François Léger: *La Malaisie britannique et ses problè-mes.* — Roger Portal: *Vu en Chine 1954.*

No. 3, Juillet 1955. — Asaf A. A. Fyze: *Le malaise du Proche-Orient.* — Raymond Aron: *La situation dans le Sud-Est asiatique (De Bangkok à Bandoeng).* — Bernard B. Fall: *La politique américaine au Viet-Nam.* — Kurt G. Kiesinger: *La politique étrangère de la Répu-blique Fédérale en 1955.* — Fritz Erler: *Coexistence et réunification de l'Allemagne.* — Kay Heckscher: *Le Slesvig méridional.* — Paul Gini-ewski: *La paix israélo-arabe est-elle possible?*

No. 4, Août—Septembre 1955. — XXX: Les lignes de force du Maroc moderne. — F. A. van der Heydte: La situation juridique de la République fédérale de l'Allemagne. — Henri G. Rathenau: L'Union économique franco-sarrosse. — C. L. Lang: L'Allemagne et son émigration. — Eugène Aroneanu: Vers une juridiction pénale internationale. — Paul Guérin: Conséquences politiques en Europe du développement des armes nucléaires. — Jacques Vernant: Quelques données de fait sur la situation des neutres en Europe.

PREUVES, Paris, No. 53, Juillet 1955. — André Philip: Une nouvelle gauche? — Michel Collinet: La technocratie est-elle une aristocratie moderne?

No. 54, Août 1955. — Denis de Rougemont: L'exploration de la matière. — Raymond Aron: Visage du communisme en France et en Italie.

No. 55, Septembre 1955. — Richard Wright: Le monde occidental à Bandoeng.

QUADERNI DI SOCIOLOGIA, Torino, No. 17, Estate 1955.— F. Ferrarotti: L'industrializzazione. — A. M. Congedo: La struttura demografica dei tre paesi Francia-Italia-Spagna.

THE REVIEW OF POLITICS (University of Notre Dame, Indiana), Vol. 17, No. 3, July 1955. — John T. Marcus: Neutralism in France. — N. S. Timasheff: The Anti-Religious Campaign in the Soviet Union. — Amos Yoder: The Ruhr Authority and the German Problem. — Bernard Crick: The Strange Quest for an American Conservatism. — Leo R. Ward: The American Rural Value Pattern. — Lincoln Smith: Political Leadership in a New England Community.

REVISTA DE ESTUDIOS POLITICOS (Instituto de Estudios Politicos), Madrid, No. 80, Marzo—Abril 1955. — Manuel Fraga Iribarne: Planificación y orden jurídico-político. — Julio Caro Baroja: La investigación y los métodos de la Etnología (Morfología y funcionalismo). — Luis Diez del Corral: Los supuestos histórico-sociológicos del cine italiano. — P. J. H. Fichter: La religión como institución en los Estados Unidos. — Alfonso García Gallo: El Derecho común ante el Nuevo Mundo.

No. 81, Mayo—Junio 1955. — Carl Schmitt: La tensión planetaria entre Oriente y Occidente y la oposición entre tierra y mgr. — José Antonio Maravall: El pensamiento político en España a comienzos del siglo XIX: Martínez Marina. — Lorenzo Giusso: El sentido de la Ciencia nueva y el Derecho romano en J. B. Vico. — Camilo Barcia Trelles: El ayer, el hoy y el mañana internacionales.

REVISTA DE LA FACULTAD DE DERECHO Y CIENCIAS SOCIALES, Montevideo, Año VI, No. 1—2, Enero—Junio de 1955. — Jornadas de derecho comparado: El derecho comparado y la comprensión de los pueblos — El derecho de veto en las organizaciones internacionales — La legitimación adoptiva en el derecho comparado franco-belga-uruguayo — La protección jurídica de los descubrimientos científicos — Jurisdicción especial del trabajo — El mandato irrevocable — Régimen jurídico de los servicios públicos administrados por el estado — Crisis del derecho? — J. Janne d'Othée: Algunas observaciones sobre el método lógico de las ciencias jurídicas. — S. Bastid Basdevant: El derecho de las organizaciones internacionales europeas. — R. Le Balle: La posesión como forma de adquirir la propiedad de

los bienes muebles. — L. de Gasperi: *Diferencias entre la interpretación del testamento y la de los contratos.* — O. Reimer: *El derecho internacional relativo al concordato preventivo.* — M. V. Russomano: *La cuestión social y el derecho del trabajo.* — O. Reimer: *Las bases jurídicas relativas a los negocios de crédito en Austria.* — R. Perrot-E. J. Couture: *El principio de neutralidad del juez en los derechos francés y uruguayo.*

REVISTA DE FACULTAD DE HUMANIDADES Y CIENCIAS
Montevideo. No. 13, Diciembre 1954. — Carlos Visca: *La estructura moral de las clases medias (1870—1914).*

REVUE DU DROIT PUBLIC ET DE LA SCIENCE POLITIQUE EN FRANCE ET A L'ETRANGER, Paris, 61e année, No. 2, Avril—Juin 1955. — Raymond Guillien: *Les commissaires du gouvernement près les juridictions administratives et, spécialement, près le Conseil d'Etat français.* Писац разматра питање о природи функције владиног комесара као органа који има значајну улогу у процесу решавања спорова пред управним судом а нарочито пред Државним саветом Француске. У том погледу постоје различита гледишта која обично не узимају довољно у обзир еволуцију и промене његове улоге од момента установљења 1831 да до данас. У првој фази тај орган је био претставник краљевске власти, касније управе, а сада уствари претставља сам закон, право и државу баш услед тога што даје стручна мишљења заснована на доктрини (тзв. конклузије) о споровима и тако помаже пракси пре доношења пресуде. — У рубрици „Европска хроника“ Guy Héraud: *La supranationalité dans l'organisation de l'Union de l'Europe occidentale.* У чланку је дата сажета анализа Париских споразума склопљених 23 октобра 1954. Пошто је показао на који су начин регулисана питања војне и политичке контроле наоружања Немачке, писац подробније показује предвиђене начине војне сарадње као и одговарајуће обавезе како према OUN и NATO тако и међусобне обавезе чланица. Не упуштајући се у дубља теориска разматрања о супранационалним елементима, аутор само констатује да се они налазе једино у извесним компетенцијама Савета западноевропске заједнице, али које не могу бити мењане без пристанка држава чланица. Колико су ти супранационални елементи ограничени види се из чињенице да су установљени само зато да би послужили интересу односних држава у њиховим одбранбеним напорима а с друге стране, они су сведени на функцију контроле, док у функцији извршења недостају. Према томе, без обзира каква им се политичка вредност приписивала, ови споразуми не претстављају модел и инструмент европске интеграције. На крају су приложени потпуни текстови поменутих споразума. — У рубрици „Страна уставна хроника“ Jonkeer H. F. Van Panhuys: *La révision récente des dispositions constitutionnelles relatives aux relations internationales.* Чланак третира ревизију уставних прописа извршену у Холандији 22 јуна 1953 чији је општи циљ био како усклађивање извесних одредаба које се тичу односа те земље према другим државама са стањем савременог међународног права, тако и јачање парламентарне контроле на том подручју. Захваљујући упоређењима с ранијим стањем и приложеним текстовима одговарајућих прописа пре и после ревизије може се добити потпуна претстава о извршеним променама. — У рубрици „Француска уставна хроника“ J. C. Groshens: *Les secrétaires d'État de la Quatrième République.* Непосредни повод овог написе је Декрет од 3 септембра 1954 којим је одређено да један државни секретар (који у Француској нема статус нашег државног

секретара) задржи и даље ту своју функцију иако је постао члан Мандес-Франсовог кабинета. Пошто је детаљно размотрио питање о основи власти, карактеру атрибуција, како оних које показују аутономност, тако и оних које указују на помоћну функцију овог органа, писац се нарочито задржава на проблемима који искрсавају приликом истовременог вршења компетенција члана владе и шефа администрације у одређеном сектору. — У рубрики „Анализа француског административног права“ налази се низ бележака о пракси, пример једне конклузије владиног комесара, као и прилог: *Jean de Soto: Recours pour excès de pouvoir (1 novembre 1954 — 31 mars 1955)*.

С. Врачар

REVUE D'ÉCONOMIE POLITIQUE, Paris, 65e année, No. 2, Mars—Avril 1955. — G. Th. Guilbaud: *La théorie des jeux*. У овој студији изложена су истраживања о такозваној теорији игре почев од проналаска рачуна вероватноће до појаве дела фон Најмана и Моргенштерна: *Theory of Games*. Узимајући као полазну тачку открића Пескала и Ферма писац истиче актуелност Бернулијевог дела. Затим, он прелази на „случај“ који се свуда среће у економском размишљању. Закључци који се заснивају на вероватноћи допуштају практично задовољавајућа предвиђања. Игра се приказује као модел људске активности. Нарочита је пажња посвећена делу Курноа, који је несумњиво открио нове путеве али који се пре може сматрати, како вели писац, као „следбеник једне вековне традиције, кад су математика и хуманитарне науке биле тесно повезане. У сваком случају теорија равнотеже Курноа морала је бити допуњена. Ослањајући се на теорију и на разне примере из праксе писац велику пажњу посвећује теорији дуела у оквиру теорије игре. На сажет начин изложени су резултати до којих су дошли последњих деценија познати математичари. Рачун вероватноће поново је избио на површину у свом првобитном облику; циљ је да се добије директива за акцију а не да се опишује материјални свет. Теорија дуела је, међутим, недовољна за анализу економске конкуренције. Најман и Моргенштерн покушали су да докажу да теорија дуела може да буде један од основних елемената теорије о управљању економских чинилаца, под условом да буде допуњен продубљеном анализом сарадње. У томе је правцу пре њих Парето усмерио своја истраживања. У кратким потезима приказана је „равнотежа у смислу Парета“, по којој не може бити говора о повећању колективне добити ако промене у привреди проузрокују повећање благостања код једних а смањење код других. У садашњици велики се напори чине у циљу изналагања додирних тачака између опште теорије игре и практичних испитивања колективне организације рада. Аутор се само задржао на већ постигнутим резултатима. Изложена је теорија „поделе“ која се може бројно изразити и чија је добра страна што се на њеној основи, путем збира индивидуалних делова, могу дефинисати колективне добити. Проблем је такође посматран и са универзалног становишта и анализирани су системи вредности како индивидуални тако и колективни који чине саставни део теорије игре. Писац, најзад, одаје признање творцима ове теорије, одбацујући критику да се она увршћује у математичку економију, и вели да је то научна студија извесних аспеката људске колективне делатности. — *Hubert d'Hérouville: Remarques sur le niveau de la production manufacturière de la France*. Писац полази од чињенице да је ниво мануфактурне производње у Француској низак, било да се узму у обзир потребе становништва, било да се врше посматрања у односу на остале ин-

дустриске земље. Он не усваја мишљење да је ово стање наступило искључиво као последица слабог ритма повећања француске производње, већ је своју студију проширио и на друге елементе. Чланак је подељен на три дела. У првом је изложен метод анализе, у другом — дескриптивном — приказана је уредна еволуција индекса мануфактурне производње у Француској и појединим другим земљама од 1900, и у трећем делу дата је интерпретација. Изложени су многи статистички подаци и њихова је анализа изведена помоћу корелација и графичких приказивања. Из објашњења која су дата јасно се истичу главна обележја француске економије. Предвиђања која су изложена у закључном делу заснивају се на научној анализи коју је писац извео у овој студији. — *J. Lesourne: Effets de substitution et effets de multiplication.* Овај је рад резултат пишчевих разматрања о теориском и математичком претстављању последица супституције или последица мултипликације. Покушано је повезивање извесних схватања микроекономских са појмом мултипликатора. Економска мисао одувек придаје велику важност анализи последица супституције и последица мултипликације које уствари коезистирају и међусобно реагирају. Кад бисмо могли једновремено приказати ова два типа у једном теориском облику, унеколико би и сама економска мисао напредовала. На тај начин приближили бисмо се синтези између економске мисли Валраса и Парета с једне и следбеника Кејнза с друге стране. После опширне анализе писац сматра да је успео да постави, у теориском погледу, једначине које доказују у којој је мери општа теорија последица мултипликације грубо и недозвољено упрошћавање економских односа. Он верује да је овим радом постављена прва спона између микроекономије и макроекономије. Сачувана је логична веза између разних глобалних величина које су претстављале снагу макроекономије, а унети су и коефицијенти чија анализа улази у област микроекономије. Међутим, поред све ефикасности овај метод садржи и извесне недостатке које писац укратко излаже, истичући, у закључку, да би једна теорија економске еволуције била крајњи плод разних колебања која провејавају у овој студији.

No. 3, Mai—Juin 1955. — *Maurice Masoin: Convertibilité et libération des échanges.* У овоме синтетичком приказу савремених схватања питања конвертибилности главна је пажња посвећена једном делу тога проблема, наиме уколико би враћање на овај систем допринело развоју међународне размене. Писац прво набраја разне дефиниције конвертибилности. Затим је изложио статут међународног плаћања, од кога зависи обим међународне размене. На занимљив начин изнето је мишљење присталица повратка на конвертибилност, који сматрају да би се и тиме могла постићи боља расподела средстава за производњу, као и повећање њихове продуктивности, што би допринело повећању животног стандарда. Сем тога, била би осигурана унутрашња финансиска стабилност земаља које би приступиле тој мери. Али, конвертибилност би могла проузроковати и нежељене последице, као напр. смањење унутрашње потрошње. Искуство из прошлости, нарочито последњих година, даје нам доказа да у извесним случајевима конвертибилност може довести до нестабилности новца. Писац, затим, анализира економске, трговинске и финансиске услове који би требало да буду остварени при васпостављању конвертибилности новца. Конвертибилност у садашњости знатно би се разликовала од оне која је владала у прошлости. Садашња конвертибилност имала би да буде спољашња, што значи у доларима и имала би да обухвати трансфере капитала као и регулисање текућих трансакција. Најзад, писац закључује да треба тежити општој спољашњој конвертибил-

ности. — *Alain Barrère: L'analyse des relations entre le capital et la production.* Ова опширна и документована студија о анализи односа између капитала и производње подељена је на три дела и то: (1) инструмент анализе, (2) анализа структурних односа и (3) анализа функционалних односа. Сваки део садржи по неколико параграфа, тако да цео овај рад има више карактер једне посебне публикације него ли чланка у часопису. Писац је на основу својих истраживања формулисао извесне оригиналне закључке. Тако, напр., он сматра да је прави смисао односа капитал-производња релативан положај чинилаца рада и капитала удружених у једном заједничком плану производње. Ово су питање још класичари истакли, а оно је и данас предмет марљивих изучавања. Писац долази до смелог и недоказаног закључка да је питање капиталистичке структуре производње уствари питање бољег усмеравања борбе против реткости и скуких напора; али га донекле ублажава отварањем питања изналажења најбољег средства за убрзавање тока економског напретка који се не може одвојити од напретка човечанства. — *François Visine: L'impôt unique des Physocrates à Eugène Schueller.* У последње време поново је оживела дискусија о пореском монизму. Тим поводом писац излаже, поред мање познатих доктринарних тенденција, физиократску теорију о јединственом порезу, затим *single tax* аграрног социјалисте Хенри Џорџа и најдуже се задржава на тези современог економисте Е. Шилера о порези на енергију. Овај нови систем знатно се разликује од физиократског и има за циљ укидање непосредних пореза који би били замењени глобалним порезом на потрошњу. С обзиром да се енергија појављује више или мање код свих производа који су намењени потрошњи, то би тај чинилац имао да сноси цео терет порезе. После кратког историског прегледа писац је покушао да реши више питања. Прво, поставља се питање који разлози наводе поједине писце на мисао о пореском монизму. Та се идеја повремено јавља у периодима финансиских тешкоћа. Сем тога, она је везана за један нарочити економски систем. По Шилеру и његовим присталицама порез на енергију имао би да буде пропорционалан потрошњи енергије. На питање шта чини вредност система пореског монизма, намеће се следећи одговор: његова једноставност. Међутим, примена тога система није тако проста. Било да је реч о порезу на чист производ било о порезу на енергију потребно је решити читав низ проблема. Писац сматра да је порески монизам антиекономски и да би уназадио производњу. Поред тога не треба заборавити да је он недовољан. Најзад, јединствени порез се не може прилагодити политици савременог друштва. Аутор заступа мишљење да је немогуће применити у пракси ма који од система пореског монизма и да је то само једна утопија која се појављује у тешким временима.

М. Ј. Ж.

REVUE TRIMESTRIELLE DE DROIT CIVIL, No. 3, Juillet—Septembre 1954. — *M. Vasseur: Urgence et droit civil.* У опширној и богато документованој студији аутор расправља појам неодложности у грађанском праву. Поред јавног и нарочито административног права и грађанско право познаје отступања од општих правила због неодложности мере коју треба предузети у одређеном случају. Неодложност као основ за отступање од тих правила врши у француском праву четвороструки утицај: (1) овлашћује неко лице да се умеша у туђе послове, (2) оправдава укидање или упрошћавање формалности, (3) мења предвиђања уговорних страна, и (4) у међу-

народном приватном праву може изазвати примену француског права у случају када би требало применити страно право. Аутор наводи две основне карактеристике неодложности: њено постојање у конкретном случају подвргнуто је контроли и друго, она овлашћује само на најмање неопходно отступање од општих правила као и на најмању нужну повреду туђих права. Сем тога, лице које је нешто учинило због неодложности, отступајући од општих правила, мора доказати да није могло поступити другачије. Писац оправдава постојање неодложности у грађанском праву наводећи да правно правило уводи у односе међу људима извесну крутост па стога често деформише стварност. Неодложност, као и сличне установе, по њему, треба да обезбеде у одређеном случају „повратак стварности“. Критику да неодложност може постати фактор анархије и правне несигурности, аутор одбацује наводећи постојеће рестрикције (које истовремено претстављају и две, горе наведене њене, битне карактеристике) које то ефикасно спречавају. Аутор закључује да место које неодложност има у грађанском праву показује виталност тога права и истиче еминентну улогу судије који, по угледу на римског претора, нема само за дужност да примењује право већ и да га, под одређеним условима, и допуњава и коригује. О томе сведоче још и правила: *Error communis facit ius*, *Fraus omnia corrumpit* итд. — I. Postacioglu: *Faits simultanés et le problème de la responsabilité collective*. Аутор расправља проблем колективне одговорности за штету која је настала као последица истовременог и истоврсног деловања више лица. Узимајући за пример несрећан случај приликом лова када је у кратким размацима пуцало више лица од којих је једно проузроковало рањавање, аутор критикује француску судску праксу која у таквим случајевима не предвиђа колективну одговорност свих лица који су могући штетници већ их све ослобађа одговорности са мотивацијом да се не може доказати ко је од више лица штетник. После занимљиве анализе аутор закључује да у таквом случају треба све могуће штетнике учинити колективно одговорним пошто је један од њих стварни аутор штете а остали су, својим истоврсним и истовременим деловањем, онемогућили оштећеном утврђивање правог штетника а тиме и добијање накнаде. — Часопис садржи богату библиографију, судску праксу као и систематски преглед француског законодавства из области приватног права за период 26 април — 28 јули 1954.

No. 4, Octobre—Décembre 1954. — L. Mermillo: *De la distinction entre l'époux coupable et l'époux innocent en matière de divorce*. У овоме чланку аутор истражује природу одговорности супруга на чију је штету разведен брак. Пошто је утврдио да се анализом текстова не може доћи до одговора на постављено питање, он приступа проучавању судске праксе посматрајући њен став према узроцима за развод брака, према основима за одбијање тужбе за развод као и према приговорима које може истаћи тужени супруг. На основу таквог проучавања аутор закључује да је одговорност супруга на чију је штету изречен развод брака, субјективне природе, тј. судска пракса, изричито или прећутно, заступа схватање о кривици тога супруга. Отуда је, по аутору, оправдана традиционална употреба израза „криви“ и „невини“ супруг. При том код израза „невини супруг“ аутор указује на разлику коју чини судска пракса према томе да ли се посматра сам развод или његова имовинска дејства. Тако ће суд развести брак и у случају узајамне кривице супруга. Али имовинску накнаду и евентуалне друге имовинске повластице, као последицу развода, суд ће досуђити само супругу чије је понашање беспрекорно, тј. који је пот-

пуно невин у ствари због које се изриче развод. Ову разлику прави судска пракса, према аутору, због тога што судови често разводе брак и због минималних узрока, па се стога јавља тенденција ка сужавању примене имовинских дејстава развода брака. Отуда судови кад год је то могуће, изричу развод због узајамне кривице оба супруга. — Поред редовних рубрика овај број садржи и хроничку канадског права као и систематски преглед француског законодавства од 28. јула до 27. октобра 1954.

B. C.

RIVISTA INTERNAZIONALE DI SCIENZE SOCIALI (Pubblicata a cura dell'Università Cattolica del Sacro Cuore), Milano, Vol. XXVI, Fasc. III, Maggio-Giugno 1955. — F. Vito: *La famiglia come unità economica e sociale*. — G. C. Mazzocchi: *Ciclo economico e stabilità economica?* — M. R. Manfra: *Circuito economico e ore straordinarie di lavoro: problematica*. — A. Predetti: *Analisi della domanda a dell'offerta dei generi alimentari in Italia dal 1928 al 1938 mediante un modello econometrico*. — L. Ancona: *Fra sociologia e psicologia: la dinamica di gruppo*.

Fasc. IV, Luglio-Agosto 1955. — A. Gemelli: *Società ed individuo di fronte alla malattia*. — S. Lombardini: *Teoria e analisi econometrica*. — C. Brasca: *La discriminazione fiscale a favore dei redditi da lavoro*.

RURAL SOCIOLOGY (Published at the University of Kentucky), Lexington, Vol. 20, No. 1, March 1955. — Hilda Hertz Golden: *Literacy and Social Change in Underdeveloped Countries*. Анализа односа између писмености и индустријског стања у неразвијеним земљама. Иако се из статистичких података види да је писменост одличан индекс социјално-економског развоја одређене земље, ти исти подаци показују да поједине земље могу бити више или мање писмене него што би се очекивало с обзиром на њихов индустријски развој. — Pradipto Roy: *The Sacred Cow in India*. Опис различитог понашања индискоског становништва према крави и религијских и политичких фактора историског развоја појма „свете краве“. Писац закључује да велики сектори становништва не сматрају краву светом, а други су, опет, равнодушни. Техничко васпитање и други напретци могу допринети умањењу сакралног става према крави. — Bruce Ryan: *The Agricultural Systems of Ceylon*. Цејлон има два различита пољопривредна система: обделавање земље од стране сеоских породица са ниским ступњем технике и плантажерски начин са коришћењем технике и најамног рада мештана. С обзиром на ограничена индустријска средства, будући економски развој острва зависи углавном од проширења измењеног сеоског система у ретко насељеним областима џунгле и од примене ефикаснијих техника и организационих облика у оквиру сеоске пољопривреде. — Robert T. McMillan: *Land Tenure in the Philippines*. Напори да се измене дуговечне установе поседа земље на Филипинима наилазе на јак отпор земљовласника, послодаваца и високих владиних функционера који већином и сами имају земљу или су сродници утицајних земљовласничких породица. Постојање знатног броја великих земљишних поседа, неправичности у односима између земљовласника и закупаца, раширено зеленаштво, ниске пољопривредне наднице и пренасељеност стварају основу за честе и жестоке сукобе између закупаца и пољопривредних радника с једне стране и земљовласника, послодаваца и владе с друге стране. Добијени су слаби резултати од владиних програма да на ненасељену државну земљу пресели пољопривредно становништво из оних области где су високе цене земљишног закупа и пренасељеност. — San Schulman:

The „Colono” System in Latin America. Colono је пољопривредни радник који добија као делимичну награду за свој рад право коришћења једне мале земљишне парцеле. Иако му је порекло још у античком Риму, јужноамерички систем колона се знатно разликује од сличних система у развијеним областима света. И поред непотпуности статистичких података — услед погрешне класификације — колони као класа постоје у целој Латинској Америци. Чланак описује облике тог система у низу јужноамеричких земаља. — *John W. Bennett and Iwao Ishino: Futomi — A Case Study of the Socio-Economic Adjustments of a Marginal Community in Japan.* Анализа типичног јапанског приморског села показује како је његова економска основа веома разноврсна и како становништво брзо и с успехом одговара — измењеним друштвеним и техничким поступцима — еколошким околностима које се мењају, да би висина прихода задовољила бар потребе опстанка. У чланку се такође указује на прилагођавање јапанских сеоских појмова благостања и улоге породице тој посебној комбинацији густе насељености, сиромаштва и живе привредне активности. — *Jacob Fried* у чланку *Forty Years of Change in a Hawaiian Homestead Community (Anahole)* описује друштвене и економске промене једног села на Хавајским Острвима.

SCIENCE AND SOCIETY, New York, Vol. XIX, No. 3, Summer 1955. — *M. A. Jasan: Negro Culture in Southern Africa Before European Conquest.* — *E. E. Liebhafsky: Federal Policy on Scientific Research.* — *J. J. Dawson: The Militarization of American International Economic Relations.*

SWISS REVIEW OF WORLD AFFAIRS (A monthly publication of the *Neue Zürcher Zeitung*), Zürich, Vol. V, No. 3, June 1955. — *Albert Müller: After Paris and Vienna.* — *Ernst Halperin: Communism in Italy.* — *Ernst Halperin: Italy's Christian Democrats and Their Land Reform Program.* — *Walter Bosshard: From a Visit to Burma.* — *A Correspondent: India and China at Bandung.* — *Hans Barth: On „Education Toward a European Consciousness“.*

No. 4, July 1955. — *Eric Mettler: The New House of Commons.* — *Edwin Hurter: West Germany-Economic Aspects of Rearmament.* — *Fred Luchsinger: West Germany: The Reunification Controversy.* — *Max Mehlum: Present Status of Scandinavia's Defense.*

No. 5, August 1955. — *Willy Bretscher: Liberalism and the East-West Conflict.* — *Theodor Wieser: Berlin in the Divided Germany.* — *Friedrich Wlatnig: Austria in Its Way to Independence.* — *Rudolph P. Hafter: A New Chapter in Argentine History.* — *Rico Labhardt: In Chile Today.*

THE TWENTIETH CENTURY, London, Vol. CLVIII, No. 941, July 1955. — *Mary Stocks: The Welfare State.* — *Anne Jackson: Taxation and Hypocrisy.* — *Wilfred Fienburgh: The Politics of Welfare.* — *William Pickles: Psephological Dyspepsia.* — *G. F. Hudson: America and the World-Island.* — *D. J. Enright: Two Glimpses of Japan.*

No. 943, September 1955. — *G. H. Hudson: Science — A Layman's View.* — *R. E. Peierls: The Frontier of Physics.* — *Austen Albu: Automation — Revolution or Evolution?* — *A. R. Ubbelohde: Towards Tektopia — Our Increasing Dependence on Energy Slaves.* — *P. B. Medawar: The Imperfection of Man.* — *Macfarlane Burnet: Strangers within the Body.* — *Michael Polanyi: Words, Conceptions and Science.* — *Frederic Bartlett: The Contact of Cultures.*